

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/8/2020
Identifikačné číslo spisu:	4114205330
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:4114205330.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ A. A., bytom E., D. XX a 2/ Z. G., bytom E., D. X, oboch zastúpených advokátskou kanceláriou Advokáti Heinrich s.r.o., so sídlom v Nitre, Skautská 12, IČO: 36 865 966, proti žalovanej TIPIKO spol. s r.o., so sídlom v Nitre, Fraňa Mojtu 1, IČO: 44 759 941, zastúpenej JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom so sídlom v Nitre, Farská 40, o zaplatenie 1 199,10 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 18 C 208/2016, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. septembra 2018 sp. zn. 8 Co 194/2018 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. februára 2018 č. k. 18 C 208/2016-78 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 608,63 eur s 8,50 % úrokom z omeškania ročne od 16. apríla 2013 do zaplatenia a žalobcovi 2/ sumu 590,47 eur s 8,50 % úrokom z omeškania ročne od 16. apríla 2013 do zaplatenia, a to obom do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Žalobcom priznal tiež právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 631, § 633, § 645, § 420 ods. 1, 2, 3, § 421a ods.1 a § 442 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov.

1.2. V odôvodnení konštatoval, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhali zaplatenia sumy 1.199,10 eur s príslušenstvom titulom náhrady škody za zvýšený odber elektrickej energie vzniknutý nesprávnou montážou zariadenia. Uviedli, že žalovaná vykonala dodávku a montáž zariadenia Ivar. DAB.PULSAR 50/80 M-A u žalobcu 2/, ktoré malo slúžiť na čerpanie vody zo studne v mieste jeho bydliska, a tiež na chalupe žalobcu 1/.

1.3. Vykonaným dokazovaním mal preukázať, že 10. augusta 2012 žalovaná vykonala dodávku a montáž zariadenia Ivar. DAB.PULSAR 50/80 M-A (ponorné čerpadlo do vrtov a studní) u žalobcu 2/, ktoré malo slúžiť ako zariadenie na čerpanie vody zo studne v mieste jeho bydliska na adrese D. X K. E.. Dňa 10. decembra 2012 vykonala dodávku a montáž zariadenia Ivar. DAB.PULSAR 50/80 M-A na chalupe žalobcu 1/ na adrese Z. S. XXX K. F. K.. Súčasťou oboch dodávok bol aj automatizačný prvok

pre čerpacie systémy, CONTROLPRES G5/4, ktorý mal byť napojený na elektrickú energiu, súčasťou ktorého malo byť zabezpečenie zopnutia a vypnutia čerpaceho zariadenia. Žalobcovia uhradili sumu za dodávky a montáže priamo žalovanej. Vo februári až marci 2013 obdržali žalobcovia vyúčtovanie elektrickej energie, ktoré niekoľkonásobne prevyšovalo spotrebu elektrickej energie, preto reklamovali dodávku čerpaceho systému u žalovanej; bola zistená nesprávna montáž zariadenia CONTROLPRES G5/4 k čerpadlu PULSAR 50/80, ktoré spôsobilo nepretržitý odber elektrickej energie. V dôsledku nesprávnej montáže vznikla žalobcom škoda spôsobená zvýšeným odberom elektrickej energie.

1.4. V súvislosti s namietanou pasívnou legitímáciou žalovanej mal za to, že je daná jej pasívna vecná legitímácia s poukazom na uzatvorenú ústnu Zmluvu o dielo, predmetom ktorej bola dodávka a montáž zariadenia Ivar. DAB.PULSAR 50/80 M-A (ponorné čerpadlo do vrtov a studní), a ktorá bola uzatvorená medzi žalobcami a žalovanou, čo bolo preukázané e-mailovou komunikáciou medzi stranami sporu, uhradením ceny za dielo žalobcami žalovanej, čo žalovaná nespochybnila, ako i poukazom na ponuku - objednávku tovaru žalovanej žalobcovi 1/, na ponuku od dodávateľa spoločnosti GIENGER spol. s r.o. k objednávke odberateľa, ktorým bola žalovaná. Táto skutočnosť bola preukázaná tiež faktúrou číslo 1120202266, ktorou bolo vyúčtované dodanie tovaru dodávateľom GIENGER spol. s r.o. žalovanej, ako i vystaveným reklamačným protokolom na vadné čerpadlo PULSAR 50/80 (čerpadlo dodané žalovanou žalobcovi 2/), ktoré reklamovala žalovaná u dodávateľa. Vo vyhlásení z 27. decembra 2013 A. L. uviedol, že v roku 2012 vykonával montáž čerpadiel a súvisiacich materiálov na mieste D. X, E. a na mieste K. XXX. Práce vykonával na základe objednávky žalovanej a jej (vtedajšieho) konateľa pána J. Z. na základe jeho pokynov; so žalobcami nebola v žiadnom vzťahu. Jeho vzťah bol založený so žalovanou, vrátane finančného vyrovňania medzi nimi. S poukazom na tieto skutočnosti mal súd za to, že dodávka a montáž čerpaceho zariadenia vykonala žalovaná, pričom práce boli vykonané i p. L., ktorý ich vykonával na základe požiadavky žalovanej a bol prítomný aj pri reklamácii. Žalobcovia reklamovali montáž čerpaceho systému u žalovanej, pričom bolo zistené, že bola vykonaná nesprávna montáž zariadenia CONTROLPRES G5/4 ku čerpadlu PULSAR 50/80, čo spôsobilo nepretržitý odber elektrickej energie. V dôsledku nesprávne vykonanej montáže žalovanou vznikla žalobcom zvýšeným odberom elektrickej energie škoda. Za vzniknutú škodu je zodpovedná žalovaná, ktorá na základe ústnej Zmluvy o dielo realizovala predmetnú dodávku čerpaceho zariadenia a montáž.

1.5. V konaní mal preukázané, že boli splnené zodpovednostné predpoklady vzniku škody v dôsledku nesprávne vykonanej montáže zariadenia CONTROLPRES G5/4 k čerpadlu PULSAR 50/80. Pri vyčíslení výšky škody vychádzal z výpočtu škody predloženého žalobcami, ktorý žalovaná síce namietla, v tomto smere však nenavrhol vykonať žiadne dokazovanie.

1.6. Škoda u žalobcu 1/ (špecifikovaná v bode 22 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie) vznikla v období od 10. decembra 2012 do 25. marca 2013, t. j. v období prevádzky nesprávne namontovaného automatizačného prvku; súd priznal žalobcovi 1/ jej náhradu vo výške 608,63 eur. Žalobcovi 2/ vznikla škoda (špecifikovaná v bode 23 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie) za obdobie od 10. augusta 2012 do 31. januára 2013 a súd mu priznal jej náhradu vo výške 590,47 eur. Súd zároveň žalobcom priznal i úrok z omeškania odo dňa, kedy sa žalovaná dostala do omeškania, t. j. od 16. apríla 2013 (žalobcovia uplatnili reklamáciu 15. apríla 2013).

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 27. septembra 2018 sp. zn. 8 Co 194/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcom 1/ a 2/ priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V celom rozsahu sa stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, na ktoré v ďalšom odkázal. Na doplnenie správnosti dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie a reagujúc na odvolacie dôvody uviedol nasledovné:

2.1. Pokiaľ ide o namietaný nedostatok pasívnej vecnej legitímácie, odvolací súd sa nestotožnil s tvrdeniami žalovanej, že so žalobcami nebola v zmluvnom vzťahu a montáž zariadenia vykonal ako kamarátsku výpomoc J. Z., ktorý bol jediným konateľom žalovanej, ktorá len zabezpečila zakúpenie zariadenia od dodávateľa za zľavnenú cenu. Skutočnosť, že zariadenie ako zakúpený materiál, ani peniaze za zariadenie, neboli zachytené v účtovnej evidencii žalovanej a žalobcovia ani nedisponujú žiadnym daňovým dokladom preukazujúcim, že vykonala pre nich podnikateľskú činnosť, nie je dôkazom o tom, že žalovaná nevykonala montáž zariadení pre žalobcov. Pri takomto výklade by každé nezariadenie obchodnej operácie do účtovnej evidencie bez ďalšieho znamenalo neexistenciu akéhokoľvek záväzku povinnej osoby. Takýto výklad je neprijateľný, pretože by znamenal legalizáciu porušenia

daňových predpisov a umožnil by povinnému vyhnúť sa akejkolvek zodpovednosti. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že existencia právneho vzťahu medzi stranami sporu bola preukázaná e-mailovou komunikáciou v období od 25. marca 2013 do 15. apríla 2013, v ktorej žalobcovia komunikovali s J. Z. ako (vtedajším) konateľom spoločnosti. Až do podania odporu 2. februára 2016 žalovaná nikdy nespochybňovala, že bola v zmluvnom vzťahu so žalobcami. Jej pasívnu vecnú legitímáciu preukazuje aj vyjadrenie A. L.; v tejto súvislosti žalovaná v konaní nepreukázala tvrdenia spochybňujúce vierohodnosť tohto písomného vyjadrenia.

2.2. K odvolacej námietke týkajúcej sa výšky škody odvolací súd poukázal na ustanovenia čl. 8 CSP, § 150 a § 151 ods. 1, 2 CSP. Zdôraznil, že žalovaná v priebehu celého konania namietala iba svoju pasívnu vecnú legitímáciu a výšku škody vyčíslenú žalobcami spochybnila až v záverečnej reči, keď uviedla, že žalobcovia neboli kompetentní vyčíslieť výšku škody, a preto mala za to, že náhrada je sporná. Na výzvu súdu prvej inštancie výslovne uviedla, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania.

2.3. Porušenie povinnosti tvrdenia sa považuje za procesnú pasivitu strany sporu, ktorá má za následok procesnú sankciu vo forme buď nespornosti nepopretých skutkových tvrdení protistrany (§ 151 ods. 1 CSP) alebo neúčinnosti nekvalifikovaného popretia skutkového tvrdenia protistrany (§ 151 ods. 2 CSP). Keďže žalovaná namietala výšku škody iba tzv. generálnym spôsobom bez toho, aby v zmysle vyššie uvedeného výkladu sama uviedla vlastné tvrdenia o skutkových okolnostiach, je jej popretie v zmysle § 151 ods. 2 CSP neúčinné. Na odvolacie dôvody týkajúce sa výšky škody, uvádzané až v odvolaní, preto odvolací súd nemohol prihliadnuť, keďže tieto tvrdenia predstavujú z hľadiska civilného sporového konania novoty v konaní, ktoré nie sú v zmysle § 366 CSP prípustné.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“), ktoré odôvodnila tým, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Po rekapitulácii doterajšieho priebehu konania dovolateľka uviedla, že namietaný rozsudok odvolacieho súdu trpí viacerými vadami zmätočnosti. Uviedla, že podstatou jej obrany pred súdom prvej inštancie, ako i v odvolacom konaní, bola absencia jej pasívnej vecnej legitímácie v konaní a neunesenie dôkazného bremena žalobcov ohľadom preukázania výšky škody, ktorá im mala byť spôsobená.

3.1. Opätovne poukázala na svoju odvoláciu argumentáciu týkajúcu sa nesprávneho výpočtu výšky škody predloženého žalobcami ako osobami na to nespôsobilými postupom, ktorý nepreukazuje, aká skutočná škoda im mala vzniknúť; nárok žalobcov na náhradu škody považuje preto v plnom rozsahu za nepreukázaný a nedôvodný. Zdôraznila, že skutočnosti uvedené v jej odvolaní vychádzali výlučne zo skutkového stavu, ktorý bol objasnený súdom prvej inštancie; nepredstavovali teda žiadne nové skutkové tvrdenia, rovnakú argumentáciu uviedla aj v konaní pred súdom prvej inštancie.

3.2. Pokiaľ ide o popretie skutkových tvrdení žalobcov týkajúcich sa výšky škody, žalovaná namietala nesprávnou aplikáciu ustanovenia § 151 ods. 2 CSP odvolacím súdom, ako aj neaplikovanie ustanovenia § 150 ods. 2 súdom prvej inštancie. Uviedla, že popretie skutkových tvrdení sa týkalo výpočtu spotreby elektrickej energie zariadeniami, o ktorých spotrebe a využití v spornom období nič nevedela, nemala vedomosť o tom, aké elektrospotrebiče boli používané na miestach, kde bol CONTROLPRES nainštalovaný. Preto sa nestotožňuje s tým, ako odvolací súd posúdil charakter týchto skutkových okolností, t. j. výpočet výšky spotreby elektrickej energie predmetných zariadení, ku ktorým nemala prístup a nepoznala okolnosti, za ktorých boli v spornom období využívané. Nie je preto možné tieto skutkové tvrdenia považovať za tvrdenia, ktoré by sa týkali jej konania alebo vnímania, a teda ani jej popretie skutkových tvrdení za neúčinné. Ak strana iné skutočnosti nevie uviesť preto, že ich nepozná, je popretie skutkových tvrdení protistrany účinné. Žalovaná namietla tiež pasivitu súdu prvej inštancie v súvislosti s § 150 ods. 2 CSP, keď ju nevyzval na doplnenie ďalších skutkových tvrdení.

3.3. V súvislosti s popretím skutkových tvrdení žalobcov žalovaná ďalej namietala nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie. Uviedla, že s predmetným popretím sa žiadnym spôsobom nevysporiadal ani neuviedol konkrétne procesné ustanovenie, podľa ktorého postupoval, keď žalovanou uvádzané skutočnosti ohľadom výšky škody neakceptoval. Nijako sa nevyjadril, že dôvodom neakceptovania žalovanou tvrdených skutočností bolo neuvedenie iných skutkových okolností v zmysle § 151 ods. 2 CSP. Odvolací súd pritom poukázal na údajne neúčinné popretie skutkových okolností; postupoval teda podľa iných procesných ustanovení ako súd prvej inštancie.

3.4. Záverom žalovaná opätovne spochybňovala dôveryhodnosť dôkazu - vyhlásenia p. L., a tým aj

svoju pasívnu vecnú legitimáciu. Na základe uvedeného navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobcovia vo svojom písomnom vyjadrení žiadali dovolanie žalovanej zamietnuť a priznať im náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. Žalovanou namietaná výška škody, ako aj jej pasívna vecná legitimácia predstavujú skutkové okolnosti, ktoré ustálili súd prvej inštancie a odvolací súd. Keďže dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, nie je možné posudzovať predmetné skutkové okolnosti veci v dovolacom konaní. Samotné spochybňovanie dôkazných prostriedkov vykonaných v konaní (vyhlásenie p. L.) tvrdeniami vyjadrujúcimi pochybnosti a presvedčenie žalovanej o ich vadnosti, bez ich riadneho preukázania, nepredstavujú podľa žalobcov spôsobilý prostriedok obrany žalovanej a v žiadnom prípade nejde o porušenie jej procesných práv. Je zrejmé, že žalovaná prostriedky procesnej obrany neuplatnila včas (až pri záverečnej reči) ani riadne v zmysle ustanovenia § 151 ods. 2 CSP. K popretiu ich skutkových tvrdení žalovanou uviedli, že žalovaná predmetné zariadenia pozná, vie, akú majú spotrebu elektrickej energie, keďže ich dodávala a montovala. Preto sa mohla a mala vyjadriť k novej výške škody, ako i spôsobu jej výpočtu, ktorý uviedli žalobcovia, uviesť svoje skutkové tvrdenia, čo však neurobila. Až do záverečnej reči nebola rozporovaná ani jedna okolnosť výpočtu výšky škody. Nie je pravdivé tvrdenie žalovanej, že v odvolaní neuviedla žiadne nové skutkové okolnosti. Naopak, v odvolaní uviedla konkrétne okolnosti, pre ktoré neuznáva výpočet škody predložený žalobcami. Novotami nie sú len skutkové tvrdenia, ale akékoľvek prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie (teda aj popretie skutkového tvrdenia, hmotnoprávne námietky atď.).

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ CSP).

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho

súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (písm. a/), ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu (písm. b/), strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník (písm. c/), v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (písm. d/), rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (písm. e/), alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f/).

11. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovaného, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti (bod 3).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

14. Už na tomto mieste považuje najvyšší súd za dôležité uviesť, že dovolateľka v podanom dovolaní v podstate zopakovala svoju obranu produkovanú počas celého priebehu konania, ktorá prevažne predstavovala (iba) polemiku, nesúhlas, či iný názor a jej videnie skutkového a právneho stavu, ktoré dôvody nie sú z povahy veci a ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu spôsobilé založiť spôsobilý predmet dovolacieho prieskumu.

15. Žalovaná v dovolaní namietala (rovnako ako v podanom odvolaní) absenciu jej pasívnej vecnej legitimácie v konaní, neunesenie dôkazného bremena žalobcov ohľadom preukázania výšky škody, ktorá im mala byť spôsobená, ako i hodnotenie dôkazov súdom. V dovolaní navyše namietla procesný postup odvolacieho súdu v súvislosti s nesprávnou aplikáciou ustanovenia § 151 ods. 2 CSP a novotami v konaní (§ 366 CSP).

16. Dovolací súd v tomto smere považuje za potrebné uviesť, že vecnú legitimáciu, či už pasívnu alebo aktívnu, má ten, kto je podľa hmotného práva nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti. Vecná legitimácia a jej nedostatok je z hľadiska prípustnosti dovolania právne bezvýznamná. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že ako žalovaná bola označená právnická osoba podnikateľ (spoločnosť s ručením obmedzeným) s vlastnou právnou subjektivitou, t. j. spôsobilý subjekt občianskoprávných vzťahov, ako aj spôsobilý subjekt civilného sporového konania (§ 61 CSP). Nedostatok vecnej legitimácie podľa tohto ustanovenia nie je dôvodom prípustnosti dovolania; môže mať za následok len nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nie prípustnosť dovolania (porovnaj napr. R 34/1993, ako aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 152/2011, 3 Cdo 293/2008, 4 Cdo 103/2012, 5 Cdo 441/2014, 5 Cdo 13/2016, 6 Cdo 10/2012). S touto dovolacou (i odvolacou) námietkou sa však v dostatočnej miere vysporiadal už odvolací súd.

17. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť taký vadný postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie

ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Pri posudzovaní znemožnenia uskutočňovať strane jej patriace procesné práva, je nevyhnutné skúmať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietať alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

18. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

18.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18.2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

19. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (odsek 13 ostatná veta). Dovolací súd nedisponuje oprávnením dokazovať hmotnoprávne skutky, na to slúži nachádzacie (základné) konanie a konanie na odvolacom súde. Predmetom dokazovania pred dovolacím súdom sú napr. včasnosť a prípustnosť dovolania; skutkový stav a výsledky dokazovania spred nižších súdov sa nemôžu pred dovolacím súdom meniť (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, pri § 442). Dovolací súd bol preto viazaný zisteniami súdov nižších inštancií ohľadom preukázania výšky škody spôsobenej žalobcom.

20. K námietke dovolateľky týkajúcej sa neúčinného popretia skutkových tvrdení žalobcov (§ 151 ods. 2 CSP) a novôt v konaní (§366 CSP), dovolací súd uvádza, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 CSP). Žalovaná pritom na pojednávaní konanom 23. januára 2018 prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyhlásila, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a/ sa týkajú procesných podmienok, b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP). Pokiaľ žalovaná vo svojom odvolaní poukazovala na ďalšie skutočnosti týkajúce sa spôsobu výpočtu výšky škody, tieto nemajú charakter novôt v odvolacom konaní špecifikovaných v § 366 CSP, a preto na ne odvolací súd správne neprihliadol. Postupom súdu, ktorý sa neprieči zákonu, nemohlo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP).

21. Vo vzťahu k dovolacej argumentácii žalovanej ohľadne nesprávneho právneho posúdenia veci, nesprávnej právnej interpretácie právnych predpisov či zisťovania skutkového stavu a vyhodnotenia dokazovania (bod 15) najvyšší súd uvádza, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017). Rovnako prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

23. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.